

AFFALDS- OG RESSOURCEPLAN 2014-2024

INDHOLD

Affalds- og Ressourceplan 2014-2024.....	3
Indledning	3
Planen kort fortalt.....	4
Rammer for affalds- og ressourceplanen.....	6
Borgerinddragelse i Jammerbugt Kommune	7
Status for affaldsmængder og behandling	8
Vision, målsætning og servicemål.....	14
Planer for fremtiden	15
Kommunikation og dialog	24
Fælleskommunale affaldsselskaber.....	27
Jammerbugt Kommunes organisering af affaldsområdet.....	28
Miljøvurdering af affaldsplanen.....	29
Tids- og aktivitetsplan inkl. overordnet økonomi.....	30
Bilag	33

AFFALDS- OG RESSOURCEPLAN 2014-2024

En af fremtidens store udfordringer bliver at udnytte begrænsede ressourcer bedre. Derfor skal affald ikke blot opfattes som et restprodukt, som man ønsker at skaffe sig af med. Det skal i stedet behandles som en værdifuld ressource, der skal blive i kredsløbet så længe som muligt. På den måde gavner vi miljøet, og er med til at skabe en mere bæredygtig kommune.

Denne Affalds- og Ressourceplan er Jammerbugt Kommunes samlede plan for håndtering af affald fra husholdningerne, fra kommunens institutioner og virksomheder samt erhvervsaffald, bortset fra det kildesorterede erhvervsaffald til materialenyttiggørelse.

Planen beskriver de mål, som kommunen ønsker at nå på affaldsområdet frem til 2024, og fortæller, hvilke initiativer der skal gennemføres for at nå målene.

INDLEDNING

Affaldsplanen udgør en væsentlig del af det administrative grundlag for Jammerbugt Kommunes mål og konkrete initiativer på affaldsområdet frem til udgangen af 2024. Affaldsplanen beskriver de resultater, der allerede er opnået på affaldsområdet, og redegør for de mål, vi ønsker at nå i fremtiden.

Affaldsplanen omfatter affald fra husholdninger, husholdningsaffald, erhvervsaffald, der modtages på genbrugspladsen samt affald fra de kommunale institutioner. Planen kan bruges af borgere og virksomheder, der ønsker at orientere sig om den eksisterende og kommende affaldshåndtering i kommunen.

Kommunen har formuleret målsætningerne i affaldsplanen på baggrund af en kortlægning af den hidtidige affaldshåndtering i kommunen. Overordnet er det kommunens mål mindst at være på linje med de nationale mål om 50% genanvendelse af husholdningsaffald senest i 2022.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen skal alle kommuner hvert 6. år udarbejde affaldsplaner for en 12-årig periode. Denne affaldsplan dækker perioden 2014-2024.

Der findes en ordforklaring i Bilag 1

PLANEN KORT FORTALT

Det er blevet besluttet, at Jammerbugt Kommune vil leve op til kravene i Regeringens Ressourcestrategi 2013, hvilket blandt andet betyder, at vi inden 2022 skal genanvende 50 % af husholdningsaffaldet.

Initiativer i planperioden

For at øge genanvendelsesprocenten for husholdningsaffald iværksætter vi en lang række spændende initiativer. Fra 2016 indføres en ny ordning med husstandsindsamling af dagrenovation, papir, hård plast og metal. De forskellige affaldstyper fordeles i to todelte containere. Vi glæder os til at sætte gang i genanvendelsen sammen med borgere, men vi ved også, at vi som kommune har et særligt ansvar: Derfor igangsætter vi et projekt, som skal sikre, at de kommunale institutioner bliver godt klædt på til at bruge de nye sorteringsordninger, og til at blive gode eksempler for resten af kommunen.

De nye ordninger fra 2016 er første skridt på vejen. Inden 2022 skal der desuden indføres genanvendelse af organisk affald i kommunen. Vi kan nå et langt stykke mod de 50 % genanvendelse med de nye ordninger, men for at nå i mål, skal bioaffaldet udnyttes bedre. Det betyder, at borgerne på sigt vil skulle vænne sig til, at sildeben, bananskræller og kaffefiltre ikke længere bare skal til forbrænding sammen med resten af dagrenovationen.

Arbejdet med de nye ordninger har også givet anledning til at evaluere de eksisterende ordninger. I den forbindelse er det blevet besluttet, at ruteindsamling af storskrald ophører fra 2016. Det har vist sig, at behovet er meget lille, at de indsamlede mængder er begrænsede, og at der er væsentlige miljø- og ressourcefordele forbundet med at erstatte ruteindsamlingen med en bestillingsordning.

For erhvervet bliver den kommende planperiode også spændende. Vi vil især have fokus på serviceniveauet på genbrugspladserne, og på at gøre det nemt og attraktivt for erhvervet at benytte dem.

De mange nye tiltag kommer til at betyde, at en dedikeret kommunikationsindsats vil blive prioriteret meget højt i planperioden. Det skal sikres, at alle borgere føler sig godt klædt på, når de nye ordninger indføres fra 2016. Især børn og unge skal uddannes til at blive fremtidige "superskraldere".

CO₂ besparelser ved opnået målsætning

Ifølge de beregninger, der ligger til grund for affaldsplanens indsamlings- og behandlingsmodel, vil de nye ordninger årligt fortrænge 4.800 tons CO₂ mere end den nuværende. Det skyldes, at vi fremover skal genanvende store mængder affald, som i dag bliver forbrændt.

Økonomi og affaldsgebyr

De ambitiøse mål for fremtidens affaldshåndtering i Jammerbugt Kommune betyder, at der vil ske væsentlige ændringer i både metode og materiel i planperioden. Der skal indkøbes nye containere, der kan håndtere flere affaldstyper på én gang, investeres i nye genbrugspladser og indføres nye kommunikationstiltag. Det betyder, at affaldsgebyrerne vil stige med 14 % fra 2016.

Planens konsekvenser for miljøet

Den lovpligtige screening af affaldsplanen viser, at der ikke skal udarbejdes en egentlig miljøvurdering, da planen ikke medfører væsentlige negative miljøpåvirkninger. De mulige væsentlige miljøpåvirkninger er positive. Planens foranstaltninger vurderes desuden at være i overensstemmelse med affaldshierarkiet.

RAMMER FOR AFFALDS- OG RESSOURCEPLANEN

Det er kommunerne, der har det praktiske ansvar for planlægning og implementering af affaldsordninger. De kommunale planer er dog bundet af både dansk og international lovgivning. I det følgende kan du læse mere om de formelle rammer for affaldsplanen, og den bagvedliggende lovgivning.

Dansk lovgivning - Affaldsbekendtgørelsen

Affaldsbekendtgørelsen er lovgrundlaget for den kommunale affaldshåndteringsplan. Af affaldsbekendtgørelsen fremgår, hvilke elementer den kommunale affaldshåndteringsplan som minimum skal indeholde. Affaldsbekendtgørelsen fastlægger også, at kommunerne skal udarbejde 12-årige affaldsplaner, der skal revideres hvert sjette år. Affaldshåndteringen skal følge dette hierarki:

1. Forberedelse med henblik på genbrug
2. Genanvendelse
3. Anden nyttiggørelse
4. Bortskaffelse

Danske mål - Regeringens Ressourcestrategi 2013 og Ressourceplan 2013-2018

Ressourcestrategien danner sammen med Ressourceplan 2013-2018 rammen for de kommunale affaldsplaner. Der er følgende indsatsområder i ressourcestrategien:

1. Mere genanvendelse af materialer fra husholdninger og servicesektor
2. Mere genanvendelse af materialer fra elektronikaffald og shredderaffald
3. Fra affaldsforbrænding til bioforgasning og genanvendelse
4. Bedre udnyttelse af vigtige næringsstoffer som fosfor
5. Øget kvalitet i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald
6. Grøn omstilling - nye erhvervsmæssige muligheder

Det er blevet besluttet, at Jammerbugt Kommune vil leve op til målene i Ressourcestrategien, og blandt andet øge genanvendelsen af husholdningsaffald til mindst 50 % i 2022.

EU-lovgivning - Affaldsdirektivet

I EU sætter Affaldsdirektivet de overordnede rammer for de mål, medlemsstaterne skal opnå, og det er derefter op til de enkelte lande at beslutte, hvordan de vil opfylde kravene. EU's Affaldsdirektiv beskriver blandt andet, hvordan vi fremover vil skulle genbruge eller genanvende en stor del af det husholdningsaffald, som i dag ender på forbrænding eller i deponi. Målene, der er beskrevet i Regeringens Ressourcestrategi 2013 og Ressourceplan 2013-2018, er den danske implementering af EU-kravene.

BORGERINDDRAGELSE I JAMMERBUGT KOMMUNE

I Jammerbugt Kommune er der klare retningslinier for borgerinddragelse. Vi ønsker at styrke borgernes forhold til kommunen og fastholde, understrege og videreudvikle medejerskabet til vores aktiviteter. Vores mål er

- at skabe gode relationer mellem borgere og kommunen.
- at få inspiration og ideer fra borgerne.
- at sikre en høj tilfredshed og solid forankring af de projekter, vi gennemfører.
- at sikre et bredere og bedre beslutningsgrundlag for politikerne.
- ..og først og fremmest at sikre, at vores borgere er velinformerede om deres kommune, og får mulighed for at komme til orde.

Aktiv borgerinddragelse og offentlig høring

I udarbejdelsen af Affalds- og Ressourceplan 2014-2024 har vi arbejdet med borgerinddragelse i specifikke dele af affaldssystemet.

Der er blevet udført telefoninterviews blandt brugerne af storskraldsordningen for at afdække behovet for ændringer. Besvarelserne fra undersøgelsen danner grundlaget for affaldsplanens ændringer for storskraldsordningen.

For at tilgodese de specielle interesser og problemstillinger, der findes i sommerhusområder, har der været afholdt dialogmøder med både enkelte grundejerforeninger, og med Sammenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger. Møderne har haft til formål at afdække ønsker og behov hos sommerhusejerne, og forslag om blandt andet udvidede åbningstider på genbrugspladserne, samt muligheder for tilpassede affaldsløsninger, er til dels affødt af denne dialog.

Erhvervslivet i kommunen har givet udtryk for et ønske om mere fleksible ordninger for erhvervsaffald. Det er i affaldsplanarbejdet blevet prioriteret at høre erhvervslivet om en potentiel ny ordning for erhvervsbenyttelse af genbrugspladserne i kommunen. 20 erhvervs- og handelsforeninger er blevet kontaktet på mail og telefon og bedt om at opfordre medlemmer til at melde tilbage med kommentarer og ideer.

For at sikre, at alle borgere har en let tilgængelig mulighed for at blive hørt, er der blevet oprettet en kommentarside på Jammerbugt Kommunes hjemmeside. Her kan alle indsende ideer, kommentarer og inputs til affaldsplanen. I de husstandsdelte affaldshåndbøger for 2015 oplyses om affaldsplanarbejdet, og borgerne opfordres til at deltage.

Offentlig høring

Den offentlige høring løber over otte uger fra og med 30. januar til og med 27. marts 2014.

Vi vil aktivt opfordre borger- lokal og erhvervsforeninger til at kommentere på affaldsplanen i løbet af høringsperioden. Alle kan kommentere elektronisk på jammerbugt.dk/dinaffaldsplan

STATUS FOR AFFALDSMÆNGDER OG BEHANDLING

I affaldsplanen for 2010-2012 satte vi nogle mål. Nogle har vi nået, andre arbejdes der stadig på. Nogle mål går igen i denne affaldsplan, mens andre er erstattet af nye, som passer til de ambitiøse målsætninger, der er sat for genanvendelse og genbrug.

I Bilag 2 findes en tabel over målopfyldelsen for Affaldsplan 2010-2012. I de følgende afsnit kan du læse, hvor meget affald, vi indsamler, og hvordan det bliver behandlet. De angivne mængder dækker over affald produceret i Jammerbugt Kommune. Kommunen importerer/eksporterer ikke affald.

Tendensen i foregående år

Affaldsmængderne, som kommunen håndterer fra husholdningerne, er faldet med 9 % fra 2008-2013. Bl.a. er mængden af papir til genanvendelse faldet fra ca. 2.800 tons til 2.200 tons.

Behandling	2008, tons	2008, %	2013, tons	2013, %	Udvikling, tons
Genanvendelse	17.000	47 %	12.500	38 %	-26 %
Forbrænding	15.900	44 %	17.700	54 %	+12 %
Deponering	2.800	8 %	2.200	7 %	-22 %
Specialbehandling	300	1 %	400	1 %	+41 %
I alt, tons	36.000		32.800		-9 %

Faldet i genanvendelsesprocenten skyldes primært, at halvdelen af haveaffaldet i dag leveres til brændsel, hvor det i 2008 blev komposteret. Mængden til deponi er faldet som ønsket i Affaldsplan 2010-2012.

Affald fra boliger og sommerhuse

Boliger og sommerhuse danner mange forskellige typer affald.

Dagrenovation og genanvendeligt affald bliver samlet betegnet som "husholdningsaffald" i Regeringens Ressourcestrategi, som denne plan bygger på. Derudover dannes der også andre typer affald i hjemmene - for eksempel storskrald, have- og byggeaffald. Der er altså forskel på "husholdningsaffald" og "affald fra husholdninger". Se ordforklaringen i Bilag 1 for uddybning

Husholdningsaffald

Husholdningsaffald er de mest almindelige slags affald, som dannes i husholdningerne. Det vil sige dagrenovation og genanvendelige materialer som papir, plast og metal.

Dagrenovation indsamles i dag enten i sække eller containere. I byen hentes dagrenovationen hver uge, på landet hver 14. dag. I dag indsamles mange af de fraktioner, som i fremtiden skal genanvendes, sammen med dagrenovationen. Undtaget er papir og glas.

Papir indsamles separat fra husstande og papirbobler, og **glas** afleveres i glasbobler.

Batterier indsamles i dag via "på låget"-ordningen. Batterierne placeres i en klar plastpose på låget af beholderen til dagrenovation. Skraldemanden tager batterierne med, når han henter affald, og afleverer dem til specialbehandling.

Affald fra husholdningerne

Ud over dagrenovation og genanvendeligt affald, dannes også storskrald i husholdningerne. Storskrald dækker over det affald, der indsamles gennem storskraldsordningen, og det, der afleveres på kommunens genbrugspladser. Dagrenovation, genanvendeligt affald og storskrald går under samlebetegnelsen "Affald fra husholdninger". **Storskrald** indsamles via ruteindsamling eller kan afleveres på genbrugspladserne.

Tabellen herunder viser indsamlede mængder og behandling for de forskellige affaldstyper og fraktioner.

Affaldstyper	Behandlingsform(kg/år)					Pr. husstand(kg)
	Genanv.	Forbr.	Deponer.	Særlig beh.	I alt	2013
Dagrenovation og genanvendelige fraktioner						
Dagrenovation	0	11.143.012	0	0	11.143.012	534
Papir inkl. aviser	1.834.650	0	0	0	1.834.650	88
Emballage glas	645.290	0	0	0	645.290	31
Emballage plast	6.370	0	0	0	6.370	0
Batterier	0	0	0	612	612	0
I alt	2.486.310	11.143.012	0	612	13.629.934	653
Fordeling (%)	18	82	0	0	100	
Storskrald						
Forbrændingsegent	0	2.878.341	0	0	2.878.341	138
Deponeringsegnet	0	0	923.498	0	923.498	44
Pap	242.073	0	0	0	242.073	12
Plast	31.700	0	0	0	31.700	2
Emballage plast	1.840	0	0	0	1.840	0
Træ	1.533.610	0	0	0	1.533.610	73
Køleskab med freon	0	0	0	278.774	278.774	13
Jern og metal	1.020.911	0	0	0	1.020.911	49
Batterier	0	0	0	19.360	19.360	1
Elektronik	301.722	0	0	0	301.722	14
Farligt affald	0	0	0	79.561	79.561	4
Øvrigt affald	10.000	0	0	0	10.000	0
Dæk	59.990	0	0	0	59.990	3
I alt	3.201.846	2.878.341	923.498	377.695	7.381.380	354
Fordeling (%)	43	39	13	5	100	

Samlet fordeler behandlingen af dagrenovation og storskrald sig som i tabellen herunder. Det svarer til en samlet beregnet genanvendelsesprocent på 27.

Affaldstype	Behandlingsform (kg/år)				
	Genanv.	Forbr.	Deponer.	Særlig beh.	I alt
Dagrenovation og genanvendelige fraktioner	2.486.310	11.143.012	0	612	13.629.934
Storskrald	3.201.846	2.878.341	923.498	377.695	7.381.380
Samlet	5.688.156	14.021.353	923.498	378.307	21.011.314
Fordeling (%)	27	67	4	2	100

Have- og byggeaffald

Ud over husholdningsaffald og storskrald dannes der andre typer affald i boliger og sommerhuse. De største affaldsmængder udgøres af have- og byggeaffald.

Haveaffald afleveres på genbrugspladserne. Her opdeles det efter størrelse, og komposteres eller anvendes som biobrændsel. Ren jord i mindre mængder kan afleveres på genbrugspladserne.

Nogle typer byggeaffald kan afleveres på genbrugspladserne.

I tabellerne herunder findes de indsamlede mængder og behandlingsform for henholdsvis haveaffald og byggeaffald fra husholdningerne

Affaldstyper	Behandlingsform(kg/år)					Pr. husstand(kg)
	Genanv.	Forbr.	Deponer.	Særlig beh.	I alt	2013
Haveaffald						
Haveaffald	3.220.110	3.709.110	0	0	6.929.220	332
Uforurenet jord	647.170	0	0	0	647.170	31
I alt	3.867.280	3.709.110	0	0	7.576.390	363
Fordeling (%)	51	49	0	0	100	
Bygningsaffald						
PVC	24.250	0	0	0	24.250	1
Imprægneret træ	0	0	331.490	0	331.490	16
Bygge- og anlægsaffald	2.730.420	0	951.880	0	3.682.300	176
Gips	218.830	0	0	0	218.830	10
I alt	2.973.500	0	1.283.370	0	4.256.870	204
Fordeling (%)	70	0	30	0	100	

Erhvervsaffald

Alle har affald - også erhvervet. Her kan du læse om Jammerbugt Kommunes nuværende affaldsordninger for erhverv. Blandt bolig- og erhverv må benytte kommunens ordninger på samme vilkår som boliger.

Dagrenovation fra erhverv skal indsamles via kommunens indsamlingsordning for dagrenovation, som erhverv har pligt til at benytte.

Genbrugspladserne kan også benyttes af virksomheder - dog kun mod betaling og kun med køretøjer på op til 3.500 kg totalvægt. Erhverv må aflevere alle typer sorteret affald fra virksomheden, undtagen dagrenovation, radioaktive stoffer, eksplosive stoffer, eternit og klinisk risikoaffald, bortset fra kanyler i kanylebokse. På **Affaldscenter Udholm** kan erhverv aflevere visse typer affald med store køretøjer mod betaling efter vægt.

Miljøbil Erhverv er en ordning for **farligt affald** fra erhverv. De tilmeldte virksomheder kan få afhentet farligt affald fire gange årligt, op til 200 kg pr. år. Virksomheder kan også aflevere farligt affald til RenoNord eller benytte godkendte indsamlere. Jammerbugt Kommune kan anvise farligt affald til behandling, hvis det ikke kan afleveres til en kommunal ordning.

Klinisk risikoaffald skal indsamles og behandles af RenoNord.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald behandles efter konkret anvisning fra Jammerbugt Kommune, eller afleveres på genbrugspladsen.

Forbrændingseget affald skal afleveres til et af de forbrændingsanlæg, Jammerbugt Kommune er interessent i, til genbrugspladserne eller på affaldscenter Udholm.

Deponeringseget affald skal afleveres til et af de deponier, Jammerbugt Kommune er interessent i, til genbrugspladserne eller på affaldscenter Udholm.

Bygge- og anlægsaffald

Afleveres på genbrugspladserne, på affaldscenter Udholm, eller til godkendt indsamler, behandler og transportør.

Have- og parkaffald

Afleveres på genbrugspladserne, på affaldscenter Udholm, eller til godkendt indsamler, behandler og transportør.

Genanvendeligt affald fra erhverv må generelt ikke indsamles af kommunale ordninger, med udtagelse af det, der må afleveres på genbrugspladserne, eller hvis det indsamles ved blandet bolig og erhverv.

Ren jord kan stort set anvendes alle steder bortset fra naturbeskyttede områder. **Forurenede jord** anvises til behandling af Jammerbugt Kommune.

I tabellen herunder findes de indsamlede mængder erhvervsaffald for 2013. Tabellen opgør kun de mængder erhvervsaffald, som er indsamlet igennem kommunens egne ordninger, og er altså ikke udtryk for en den samlede mængde erhvervsaffald, der indsamles i kommunen.

Affaldsfraktion	Affaldsmængder (ton)
Batterier	2
Bygge- og anlægsaffald	38
Dæk	1
Dagrenovationslignende affald	903
Deponeringseget	19
Elektronik	3
Emballage plast	0
Farligt affald	15
Forbrændingseget	184
Gips	2
Haveaffald	451
Imprægneret træ	3
Jern og metal	10
Pap	2
Papir inkl. aviser	0
Plast	0
PVC	0
Træ	15
Uforurenet jord	6
I alt	1655.5

Spildevandsslam

Spildevandsslam fra Jammerbugt Kommune behandles på renseanlæggene i Pandrup og Attrup. Her gennemgår det processer, der gør det klar til at blive udbragt på landbrugsjord.

Spildevandsslam indeholder mange næringsstoffer, som kan bruges til dyrkning af afgrøder. Alt slam fra Jammerbugt Kommune bliver kørt på landbrugsjord. I 2013 var der tale om næsten 5.000 tons. Desuden spredes årligt 3.000-5.000 tons slam fra andre kommuner på landbrugsjord i Jammerbugt Kommune. Der forventes ingen kapacitetsproblemer i planperioden.

VISION, MÅLSÆTNING OG SERVICEMÅL

Hvad vil vi nå med Affalds- og Ressourceplanen?

Jammerbugt Kommunes mål for affaldshåndteringen har baggrund i Regeringens Ressourcestrategi fra 2013 samt love og regler, men også i lokale krav og ønsker til, hvad vi vil opnå med affaldshåndteringen. Det fortæller vi om i vores vision og målsætninger, som udmøntes i en række initiativer.

Vision

Vores vision er, at borgerne har viden til rådighed om, at affald fra forbrug og produktion er en belastning for miljø og økonomi. Borgerne skal deltage aktivt i at opnå den bedst mulige miljøeffekt af affaldshåndteringen. Det er ikke nok at lave gode affalds- og genbrugsordninger - vi skal også klæde borgerne på og motivere dem til at bruge ordningerne rigtigt. Det gælder såvel private borgere som virksomheder.

Målsætninger

Kommunalbestyrelsen ønsker inden for affaldsområdet at tilvejebringe og drive ordninger for affald og genanvendelige produkter fra private og erhvervsdrivende i henhold til love og planer. Dette skal ske på et bæredygtigt grundlag, således at den affaldsmængde, der deponeres og forbrændes nedbringes til den mindst mulige, og således at der sikres størst mulig genanvendelse. Modellen for renovationsområdet skal resultere i rationel drift med gennemsigtig økonomi.

1. Jammerbugt Kommune vil leve op til målene i regeringens ressourceplan.
  - Fra 2016 vil vi øge genanvendelsen med 700 tons af husholdningsaffaldet (i forhold til 2013) ved at indføre en indsamlingsordning for metal og hård plast, og ved at indføre karton som en del af papirindsamlingen.
  - Fra 2016 vil vi øge genanvendelsen med 3 % af det samlede affald fra husholdningerne (i forhold til 2013) ved øget fokus på korrekt sortering på genbrugspladserne.
  - Når afsætningsmuligheden for organisk affald er på plads, vil vi sikre, at organisk affald fra husholdninger sendes til genanvendelse, så den samlede genanvendelse af husholdningsaffald når over 50 %.
2. Jammerbugt Kommune vil samarbejde med andre for at understøtte, at der sikres tilstrækkelig kapacitet for indsamling og behandling af affald.
3. Jammerbugt Kommune vil klæde borgere og erhverv på til at tage aktiv del i affaldshåndteringen.
  - Kommunale institutioner skal fremstå som rollemodeller for affaldshåndteringen.
  - Vi vil gennem kommunikation, dialog og undervisning sikre, at alle ved, hvordan affald skal sorteres korrekt, kender fordelene ved korrekt affaldshåndtering, og er motiverede for at gøre en indsats.

Service mål

Service mål er udtryk for de forventninger, der ligger bag tilrettelæggelsen af de forskellige affaldsløsninger. Det er kommunens ønske

- at sikre at den hygiejniske standard i kommunen ved regelmæssigt og effektivt at fjerne sorteret affald.
- at glemte enheder, indberettet inden kl. 12, afhentes samme dag. Efter kl. 12 senest efterfølgende dag.
- at sikre en enkel og effektiv løsning for brugerne.
- at sikre en miljø- og arbejdsmiljømæssigt forsvarlig indsamling og viderebehandling af affaldet.
- at sikre, at alle væsentlige dele af det genbrugelige materiale udnyttes til genanvendelse.
- at håndteringen af affald bliver effektiv, udvikler sig og er til at gennemskue.

PLANER FOR FREMTIDEN

Planlægningsdelen af affaldsplanen beskriver de initiativer, vi vil iværksætte i løbet af planperioden.

Fremskrivning af affaldsmængderne

Faldende befolkningstal og den økonomiske situation betyder, at affaldsmængderne fra husholdninger vil forblive på det nuværende niveau eller falde svagt i planperioden - i hvert fald på kort sigt.

Fremtidens affaldsmængder 2014-2024

Befolkningsprognosen fra 2014 forudser, at befolkningstallet indtil 2025 vil falde med 1.200 personer, svarende til 3 %. Det betyder mindre affald fra husholdninger.

Det er vanskeligt at forudsige de økonomiske konjunkturer. Affaldsmængderne fra såvel husholdninger som erhverv afhænger af opsving og nedture, selv om man centralt har et mål om at afkoble sammenhængen mellem vækst og affaldsmængder. Da Jammerbugt Kommune under alle omstændigheder har adgang til tilstrækkelig kapacitet til forbrænding, deponering og på genbrugspladserne i planperioden, er der ikke foretaget fremskrivning af affaldsmængderne i forhold til 2013.

Fremtidens ordninger for husholdninger

Regeringens Ressourcestrategi fastslår, at over halvdelen af husholdningsaffaldet skal genanvendes senest i 2022. For at opnå dette er det nødvendigt, at organisk affald indsamles som en separat fraktion med efterfølgende bioforgasning eller anden behandling. Vi skal også sortere andre fraktioner fra dagrenovationen, samt forbedre sorteringen af affald, der afleveres på genbrugspladserne.

Initiativer og ordninger for boliger og sommerhuse

Ordningerne tilrettelægges ud fra disse hovedpunkter:

- Mere sortering af affald ved boligen
- Affald fra boliger indeholder store værdier - dem vil vi gerne have fat i
- Småt elektronikskrot skal måske "på låget" som batterier
- Storskraldsordningen ændres til en bestillingsordning
- Sommerhuse skal også med på vognen - men på en anden måde.

Mere sortering af affald fra boliger

De lavthængende frugter for indsamling til genanvendelse er plukket for længst. Turen er kommet til de næste fraktioner, hvor indsamling af emballageaffald af metal og hård plast er det mest oplagte, fordi det er relativt nemt, og fordi det giver god mening i forhold til genanvendelse af materialerne. Næste skridt er udsortering af bioaffald, og endelig er der plads til forbedringer af sorteringen på genbrugspladserne.

Målet i Ressourcestrategien om mindst 50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet kan ikke opnås uden en ordning for den organiske del af dagrenovationen.

Dagrenovation indeholder masser af værdier - dem vil vi gerne have fingre i!

Man opnår det bedste resultat, når affaldet sorteres ved kilden - altså ved den enkelte husstand. Men der er grænser for, hvor mange fraktioner det er praktisk muligt at sortere på stedet, fordi det kræver flere containere. Derfor er det for nogle affaldstyper en fordel at kombinere kildesortering med en efterfølgende sortering på et centralt anlæg.

Dagrenovationsordningen

Parcelhuse og boliger på landet får to containere, som begge er opdelt i to rum: En genbrugscontainer og en bio/restaffaldscontainer. Etageboliger i bymidter får flere containere som fællesløsninger med containere til hver sin affaldstype, og derfor er disse containere ikke rumopdelte.

Enfamilieboliger skal fremover ikke have egen container til papir alene - det sker for at begrænse antal containere ved boligen, og for at spare på udgifterne til indsamling. I stedet indsamles papir sammen med karton i den rumopdelte container til genbrugsmaterialer. Efter indsamling skal materialerne eftersorteres på et centralt sorteringsanlæg. Ordningen forventes at flytte 6-700 tons fra forbrænding til genanvendelse. Ordningen indføres 1. januar 2016.

Organisk affald skal udsorteres som en særskilt fraktion, når der er en miljømæssigt og økonomisk forsvarlig mulighed for at komme af med bioaffaldet, hvilket der ikke findes lokalt i dag. Når ordningen indføres skal parcelhuse og boliger på landet have en to-delt container, så bioaffald og restaffald indsamles som hver sin affaldstype. Bioaffald skal til biogasanlæg eller lignende - restaffald til forbrænding. Ordningen forventes at flytte ca. 2.500 tons affald fra forbrænding til bioforgasning. Ordningen indføres tidligst 1. januar 2016 og senest 31. december 2021.

Uanset hvornår der indføres en ordning for organisk affald, ændres ordning for restaffald fra 1. januar 2016 til **14-dages tømning** for alle boliger i by og på landet, undtaget boliger og etageboliger i bymidter, som fortsat vil have ugetømning (af hygiejne- og miljømæssige årsager). Det vil sige, at sækkeordningen som udgangspunkt forsvinder, idet langt de fleste boliger ikke kan nøjes med en sækkeordning til 14-dages tømning. I videst muligt omfang vil de nuværende containere blive anvendt i de nye affaldsløsninger, men det vil blive nødvendigt at købe et stort antal nye containere.

Glas og flasker skal fortsat samles i bobler. Den nuværende "på låget"-ordning for håndkøbsbatterier vil muligvis blive udvidet, så også småt elektronik, såsom mobiltelefoner, vækkeure, kameraer mv. kan lægges på låget af affaldscontainere, så skraldemanden tager det med.

Fremtidens affaldsløsning	Parcelhuse by og land	Etageboliger, bymidter
Papir og karton	240 l container Opdelt i to rum	Fællescontainer hver 4. uge
Metal og hård plast	4-6 ugers tømning	Fællescontainer hver 4. uge
Bioaffald til biogas eller lign.	240 l container opdelt i to rum	Fælles container, ugetømning
Restaffald til forbrænding	14 dages tømning	Fælles container, ugetømning
Glas og flasker	Bobler	Bobler

Initiativer for dagrenovation

- **Initiativ 1:** Fra 1. januar 2016 skal hård plast og metal udsortes. Samtidig kan karton indsamles sammen med papir. Den nuværende ordning for papir alene afskaffes.
- **Initiativ 2:** Når der findes en god afsætningsmulighed, dog senest 2021, skal organisk affald udsorteres til bioforgasning eller anden behandling. Organisk affald skal indsamles som en særskilt fraktion, enten i en opdelt container sammen med restaffald til forbrænding, eller i særskilt container.

Ny ordning for storskrald og bedre sortering på genbrugspladserne

Storskrald kan afleveres gennem storskraldsordningen eller på genbrugspladserne.

Ruteindsamling ændres til en bestillingsordning

Den nuværende storskraldsordning, som kører på alle veje fem gange om året, ændres til en bestillingsordning. Det vil sige, at borgerne skal bestille afhentningen, som så udføres i løbet af kort tid. Samtidig ændres ordningen, så man kun kan få hentet store ting, fordi det er netop transporten af store ting, der kan være problematisk for borgerne.

Ordningen laves om, fordi den nuværende ordning er dyr i forhold til de indsamlede tons affald, mængderne er faldet meget de senere år, der skal køres mange kilometer pr. tons affald, og for meget af affaldet ender i forbrænding eller deponering i stedet for genanvendelse. Storskraldsordningen blev indført på et tidspunkt hvor færre havde egen bil eller trailer, og hvor genbrugspladserne ikke var så gode som nu. Endelig er en bestillingsordning meget billigere end ruteindsamling. Ændringen sker fra 1. januar 2016.

Det forventes, at sorteringen af storskrald bliver bedre, når borgerne selv kan aflevere storskraldet på genbrugspladserne, fordi der er flere genbrugsfraktioner på genbrugspladserne.

Genbrugspladserne

De fire genbrugspladser i Brovst, Fjerritslev, Pandrup (fra 2016) og Aabybro er og bliver hjertet i håndteringen af storskrald. Der er mulighed for sortering i mange affaldstyper, som afhændes til virksomheder, der i stort omfang genanvender ressourcerne i affaldet. Det er også på genbrugspladserne, at borgerne kan komme af med deres farlige affald, elektronikskrot osv. - alt sammen affaldstyper, som det er nødvendigt at håndtere på den rigtige måde for enten at modvirke miljøproblemer, eller for at udnytte materialerne i affaldet.

Fra 1. marts 2015 harmoniseres åbningstiderne på genbrugspladserne. Samtidig tilrettelægges arbejdsgangen anderledes, så pladsmændene får endnu mere fokus på at servicere kunderne og vejlede dem om korrekt sortering. På den måde bliver endnu mere affald genanvendt. Det kan blive aktuelt at eftersortere visse affaldstyper som for eksempel brændbart, da analyser viser, at brændbart indeholder op til 25 % genanvendelige materialer.

Opgraderingen af genbrugspladserne fortsætter i de kommende år som besluttet i strukturanalysen for genbrugspladserne. Samlet set forventes ændring af storskraldsordningen, bedre genbrugspladser og øget vejledning at øge genanvendelsen med 3 %.

Initiativer for storskrald

- **Initiativ 3:** Fra 1. januar 2016 ændres storskraldsordningen til en bestillingsordning.

Haveaffald og byggeaffald – To tunge affaldstyper

Haveaffald

De sidste par år har vi håndteret haveaffald således, at det umiddelbart efter neddeling bliver sorteret i tre fraktioner: En grov brændsel, en fin brændsel og en kompostdel. Sidstnævnte bliver primært spredt på landbrugsjord.

Ca. halvdelen af haveaffaldet anvendes i dag som brændsel, og vi opfylder dermed allerede Ressourcestrategiens mål om min. 25 % til brændsel i 2018.

Ovennævnte metode forventes at fortsætte, men det vil være en mulighed at lave "rigtig" kompost af noget af haveaffaldet, så borgerne kan få noget med hjem til haven. Det betyder, at haveaffald håndteres lokalt på genbrugspladserne i Fjerritslev, Pandrup og Aabybro, mens det fra Brovst køres til Pandrup eller Aabybro til behandling. Det skyldes, at Brovst Genbrugsplads ligger for tæt på naboer til at tillade lokal-behandling.

Der iværksættes ingen yderligere tiltag ud over dem, der er planlagt i strukturanalysen for genbrugspladser.

Bygge- og anlægsaffald

Det forventes, at det bliver nødvendigt at få byggeaffald sorteret bedre i forbindelse med aflæsningen på genbrugspladserne. Eventuelle krav hertil kendes ikke for nuværende, så der iværksættes ikke konkrete initiativer.

Sommerhuse og fritidsboliger

Affaldet fra sommer- og fritidshuse skal også sorteres bedre i fremtiden. Affaldet tæller med i målet om 50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet inden 2022. Sommerhusområder giver dog ofte særlige udfordringer for sortering og indsamling af affald.

De særlige udfordringer for sommerhusområder vanskeliggøres yderligere af, at der er stor forskel på de enkelte sommerhusområder. Nogle har grusvej, andre har asfalt, nogle har mange forskellige brugere af sommerhusene, andre har kun ejerne.

Der kan være stor udskiftning af lejere, der alle kommer med forskellige vaner og forudsætninger for affaldssortering. Det kan gøre det vanskeligt at få succes med sorteringsløsninger og undgå fejlsortering. Når et sommerhus udlejes, stiller det også krav til, hvilken dag på ugen, der skal tømmes affald; typisk vil man smide mest ud, den dag man tager af sted. For at undgå, at den nye lejer ikke har plads i beholderen til sit affald, skal der altså tømmes omkring skiftedagen.

For skraldemændene er der flere typiske problemer i sommerhusområderne. Et flertal af sommerhusejerne befinder sig ikke i sommerhuset hele året, og det kan være vanskeligt at følge med i, hvornår adgangsvejene trænger til ny belægning eller til at blive klippet fri for beplantning, når man i perioder ikke er til stede. Standplads og adgang til affaldsstativer og containere er også oftere utilstrækkelige i sommerhusområder, end ved helårsboliger.

De fremtidige affaldsløsninger i sommerhusområderne, vil nødvendigvis skulle tage disse udfordringer i betragtning. Det betyder, at der ikke indføres én samlet ordning for alle sommer- og fritidshuse. I stedet vil vi overveje det enkelte områdes behov, udfordringer og muligheder, når det skal bestemmes, hvordan affaldsindsamling- og sortering skal foregå i fremtiden.

Det betyder, at det i nogle områder vil være mest hensigtsmæssigt at indføre fællescontainere og genbrugsøer, eventuelt med undergrundscontainere, mens andre måske skal have individuelle løsninger. Andre igen vil have mest gavn af en kombination, eller en helt fjerde løsning.

Initiativer for sommerhuse og fritidsboliger

- **Initiativ 4:** I dialog med sommerhusejerne og deres interesseorganisationer vil vi sikre affaldsløsninger, der er tilpasset brugernes ønsker og indpasset i de kommunale affaldsordninger.

Andre affaldstyper - udfordringer og potentiale

Det er vigtigt at evaluere og udvikle ordningerne for alle affaldstyper - også dem, der ikke er indeholdt i den nye affaldsordning. I planperioden vil vi gøre en særlig indsats for elektronik, som også prioriteres i Ressourcestrategien, og for glas, hvor vi ved, der er potentiale for bedre sortering og indsamling.

En værdifuld ressource

Vi går allesammen rundt med guld og sjældne mineraler i lommen. Vores mobiltelefoner, tablets, computere og fjernsyn er fulde af værdifulde metaller og andre materialer, som kun stiger i pris med den voksende efterspørgsel på de nyeste smartphones. For at sikre, at vi også fremover har mulighed for at lave nyt elektronik, er det vigtigt at sørge for, at materialerne i det brugte bliver genanvendt.

Elektronik

I Regeringens Ressourcestrategi lægges op til, at danskerne i 2018 skal aflevere mindst 75 % af deres elektronikaffald til genanvendelse. Det svarer til en stigning på 7 procentpoint i forhold til 2011. I Jammerbugt Kommune vil vi undersøge, hvordan vi kan bidrage til, at borgerne nemt og hensigtsmæssigt kan komme af med deres elektronikaffald.

Initiativer for elektronik

- **Initiativ 5:** I 2015 skal det analyseres, om der skal laves en ordning for småt elektronik "på låget" til indsamling sammen med dagrenovationen.

Indsamling af glas

Glas indsamles i dag på genbrugspladserne, og i glasbobler placeret rundt omkring i Kommunen. I følge miljøstyrelsen kan man forvente at indsamle omkring 72 % af alt glas fra husholdninger. I Jammerbugt Kommune indsamles ca. 31 kg. pr. husstand pr. år, hvilket svarer til omkring 53 % af potentialet på 58 kg. pr. husstand pr. år.

Glasemballage

I den kommende planperiode vil vi overveje, hvordan vi kan gøre det nemmere og mere attraktivt at sortere glas i husholdningerne. Konkret vil vi gennemføre en vurdering af det nuværende antal og placering af glasboblerne, samt integrere glas som en del af vores aktive kommunikationsindsats. Det vil blive overvejet, om undergrundscontainere til glas er en hensigtsmæssig løsning.

Initiativer for glasemballage

- **Initiativ 6:** Vurdering af antal og placering af bobler til glasemballage for at sikre, at indsamlingseffektiviteten øges.

Fremtidens erhvervsordninger

Erhverv- og servicesektorerne har særlige behov og udfordringer for sortering og affaldsindsamling. I dag kan virksomhederne selv bestemme, hvem der skal afhente, transportere og behandle deres genanvendelige affald. For at sikre, at virksomheder fortsat har incitament til at sortere, er det vigtigt, at vi tilbyder nemme og fleksible ordninger for både dagrenovation og genanvendeligt affald.

Initiativer og ordninger for erhverv

Erhverv er forpligtet til at benytte sig af kommunens ordninger for dagrenovation. Det betyder, at de ikke må aflevere deres dagrenovation, og dagrenovationslignende affald, andre steder end til den kommunale indsamlingsordning.

Det genanvendelige affald er en anden historie: Affaldet skal sorteres på virksomheden, som derefter frit kan vælge blandt godkendte transportører, indsamlere og modtageanlæg i Miljøstyrelsens nationale affaldsregister. Hvis virksomheden ønsker det, kan de dog også vælge at aflevere det genanvendelige affald på en af kommunens genbrugspladser. Initiativer for erhvervsaffald i den kommende planperiode vil i høj grad kredse om at sikre et højt serviceniveau for erhvervs- og servicesektorerne på kommunens genbrugspladser. Vi ønsker, at kommunens virksomheder skal opleve det som nemt og attraktivt at aflevere affald på pladserne.

Initiativer for erhvervsaffald

- **Initiativ 7:** Vi vil, i dialog med erhvervslivet, analysere hvordan genbrugspladserne kan blive et mere attraktivt tilbud til erhverv, herunder i forhold til betalingsmodeller.
- **Initiativ 8:** Vi vil vurdere mulighederne for en differentieret model for erhvervs brug af genbrugspladserne, således at genanvendelige affaldstyper kan afleveres uden betaling.

KOMMUNIKATION OG DIALOG

Det er vores opgave at sætte de fysiske rammer for affaldsindsamlingen og sorteringen i Jammerbugt Kommune. Det er borgerne, der med deres indsats og engagement, skal udfylde rammerne. Vi vil i den kommende planperiode iværksætte en række initiativer for at gøre overgangen til de nye affaldsordninger så nem og meningsfuld som muligt.

Velinformede borgere

Det er vores ambition, at alle borgere skal være klædt på til at deltage i arbejdet mod en grønnere kommune. Den ambition er særligt vigtigt på affaldsområdet, fordi det kræver en indsats hjemme hos borgeren selv. Med de nye ambitiøse affaldstiltag følger et særligt behov for velfungerende dialog og kommunikation. Vi vil selv gå forrest i indsatsen for øget affaldssortering, og aktivt kommunikere det gode budskab til børn, unge og andre borgergrupper. Målet er, at alle borgere i kommunen

- ved hvad der sker med deres affald, når vi henter det.
- kender miljøfordele, besparelser og muligheder ved genanvendelse.
- får den nødvendige viden til at kunne deltage aktivt i affaldssorteringen.
- ved at der bliver lyttet til dem.
- oplever kommunen som synlig og engagerende.
- føler sig motiverede, velinformede og anerkendte i deres indsats.

Projekt "Vi tager skraldet"

Jammerbugt Kommune skal selv gå forrest med det gode eksempel. Det betyder, at kommunale virksomheder og institutioner skal være de første til selv at "tage skraldet". Kommunens institutioner skal markant øger deres affaldssortering, og personale og brugere skal bidrage til en pionerindsats for en grønnere kommune. Der skal uddannes affaldsambassadører på den enkelte arbejdsplads, som skal fungere som "superskraldere", der kan vise vejen for kollegaer og brugere. Den enkelte institution skal kunne følge med i, hvor meget affald de genanvender, via et "skraldebarometer" på deres hjemmeside.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at for at lykkes med at øge genanvendelsen fra kommunale institutioner, skal de støttes gennem hele processen. Det indebærer udredninger af behov, ønsker og mål for genanvendelse i den enkelte institution, grundig vejledning i brug af kommunens ordninger, og undervisning af både personale og brugere. Der har tidligere været sat ind overfor især papirindsamling i kommunens institutioner gennem projektet "Praktisk miljøledelse på institutionerne". "Vi tager skraldet" vil udvide og følge op på denne indsats. Projektet vil i første omgang koncentrere sig om at øge sorteringen af papir, pap, plast, glas og metal. Samtidigt tilbydes de deltagende institutioner vejledning i at mindske madspild, generel affaldsforebyggelse, samt et idekatalog til hvordan brugerne af institutionen kan overføre den gode indsats til deres egen hverdag. Vi vil oprette en projektstilling for at sikre, at initiativet bliver grundigt forankret, og at deltagerne får adgang til den nødvendige støtte.

Alle skal med på skraldevognen

Vi vil opleves som en engageret, hjælpsom og synlig partner for borgerne i overgangen til de nye affaldsordninger. Det betyder, at vi vil møde borgerne, der hvor de er, og der hvor det giver mening for dem at få svar på deres spørgsmål om affald.

For at introducere de nye affaldscontainere bliver der opstillet "showcases" på kommunens genbrugspladser, hvor borgerne får mulighed for at se og mærke på de nye containere, læse om de nye ordninger, og få en fornemmelse af hvad der er på vej. Før indførelse af de nye ordninger vil vi have fokus på at sikre, at borgerne har adgang til den nødvendige information, og at de møder os i deres hverdag. Vi opdaterer vores hjemmeside, og opretter en facebookside for at sikre, at borgerne altid kan finde den information, de har brug for, og nemt og hurtigt kan kontakte os med deres affaldsspørgsmål. Vi har indført selvbetjeningsløsninger for mange facetter af affaldshåndteringen, så borgerne fremover kan betjenes, når det passer dem.

For at kunne være til stede i Kommunens mange forskellige lokalsamfund, indfører vi en "Skraldekaravane". Skraldekaravane er en mobil enhed, der kan stilles op på gågaden, foran forsamlingshuset, til marked, messe eller hos boligforeningen. Her får man mulighed for at møde kommunens medarbejdere, se hvad de nye ordninger indebærer, og få svar på sine spørgsmål om affald. Skraldekaravane kan medbringe materialer, containere og andet udstyr, som kan bruges til at fortælle om affald og kommunens indsats på området.

Fremtidens superskraldere - initiativer for børn og unge

Der bor over 10.000 børn og unge under 25 i Jammerbugt Kommune. De er, som alle andre i deres generation, vokset op med fortællingen om de knappe ressourcer. Vi har et særligt ansvar for at klæde børn og unge på til den fremtid, de går i møde. Det inkluderer i høj grad, at de ved, hvad de bør stille op med en af de miljødudfordringer, de møder hver eneste dag – deres affald.

Indtil 2016 er Jammerbugt Kommune med i et fællesskab omkring et undervisningstilbud til skolebørn. Vi ønsker fortsat at have et stærkt formidlingstilbud, og at indføre et bredere perspektiv end skoleundervisning. Skraldekaravane vil kunne anvendes som mobil undervisningsenhed, så alt fra spejdergrupper til børnehaver og ungdomsuddannelser får mulighed for at få besøg. Undervisningen vil kunne foregå hvor som helst, og skal booste de unges viden om affald og genanvendelse. Skraldekaravane skal indeholde undervisningsmaterialer, faktaark og undervisnings-kits, der kan tilpasses målgruppen.

Det kan være en fordel, at affaldsundervisning foregår et sted, hvor deltagerne naturligt kommer i "affalds-mode" - for eksempel en genbrugsplads. Et undervisningsforløb fra Skraldekaravanen vil være fleksibelt og transportabelt, så et besøg kunne foregå på en af genbrugspladserne. Det kan kombineres med en rundvisning, hvor de unge får en fornemmelse af, hvad der sker med deres affald, når det forlader deres hjem. Til det formål vil der blive indrettet grundlæggende undervisningsfaciliteter på en genbrugsplads i kommunen. Det inkluderer plancher og figurer på væggene i rummet til brugsgenstande, samt aktivitets- og opgaveark som deltagerne kan have med på rundvisningen.

Ud over den mobile affaldsundervisning, skal kommunens undervisningstilbud til unge tilbydes rådgivning om, hvordan de kan integrere ressourcekredsløb, hverdagsbæredygtighed og "god skraldestil" i deres undervisning. Jammerbugt Kommune melder sig ind i formidlingsinitiativet "affald.dk" for at nyde godt af erfaringer fra andre kommuner, og for at sikre, at vores formidlingsindsats til enhver tid er opdateret.

Initiativer for kommunikation og dialog

- **Initiativ 9:** "Vi tager skraldet" - Vi vil gå forrest med en god sorteringsindsats i de kommunale institutioner.
- **Initiativ 10:** "Alle skal med på skraldevognen" - Information skal være tilgængelig, letforståelig og give mening for den enkelte.
- **Initiativ 11:** "Fremtidens superskraldere" - Det kræver en særlig indsats at udbrede budskaberne til børn og unge. Her er målrettet kommunikation nøgleordet.

FÆLLESKOMMUNALE AFFALDSSELSKABER

Med udgangen af 2015 træder Jammebugt Kommune ud af I/S Thyra og I/S Renovest. Herefter er vi kun interesseret i det fælleskommunale selskab I/S RenoNord, som har hovedkontor i Aalborg Øst. RenoNord ejes af Brønderslev, Jammebugt, Mariagerfjord, Rebild og Aalborg kommuner.

RenoNord er i 2014 fusioneret med I/S Fælles Forbrænding i Hobro og I/S Mokana - det nye selskab hedder I/S RenoNord.

RenoNord driver et energianlæg og et deponi med tilhørende sorteringsanlæg og knuseanlæg til genanvendeligt byggeaffald. Desuden står RenoNord for indsamling af farligt affald og klinisk risikoaffald, og driver en central opsamlingsplads for elektronikaffald og batterier.

Affaldsanlæg - kommunale anlæg og affaldsselskaber

Forbrændingsanlæg

RenoNord har rigelig kapacitet på de to forbrændingsanlæg i Aalborg og Hobro til at forbrænde interessenterens affald nu og i planperioden. RenoNord brænder derfor affald fra andre leverandører og importerer p.t. affald fra England.

Deponeringsanlæg

RenoNords deponi ligger i Rærup øst for Vodskov. Deponiet har en forventet restlevetid på 100 år og har derfor tilstrækkelig deponeringskapacitet i planperioden.

Komposteringsanlæg

Kompostering af haveaffald kan i dag foregå på Sdr. Røn og Brovst genbrugsplads. Fra 2016 kan kompostering foregå på Pandrup Genbrugsplads, og det forventes, at kompostering af haveaffald også kan foregå på Aabybro Genbrugsplads fra 2017.

Jammerbugt Kommune satser imidlertid på at håndtere haveaffald således, at umiddelbart efter neddeling sorteres og afsættes hovedparten af haveaffaldet til brændsel, således at kun den fineste del af haveaffaldet komposteres eller spredes på landbrugsjord. Denne metode kan foregå på genbrugspladserne i Fjerritslev, Pandrup (2016) og Aabybro (2017).

Genbrugspladser

Der vil fremover være fire genbrugspladser i Jammerbugt Kommune, som kan benyttes af husholdninger og erhverv, når afleveringen sker med køretøjer under 3.500 kg totalvægt.

- Fjerritslev Genbrugsplads er nyanlagt i 2013.
- Pandrup Genbrugsplads tages i brug ultimo 2015.
- Aabybro Genbrugsplads opgraderes i 2016.
- Brovst Genbrugsplads opgraderes i 2017.

Øvrige anlæg tages ud af drift

1. januar 2016 tages Affaldscenter Udholm ud af drift, hvorefter området retableres. Omlastestation og vejefunktionen nedlægges, og det betyder, at Jammerbugt Kommune herefter ikke kan modtage affald, der leveres med køretøjer over 3.500 kg totalvægt. Sdr. Røn komposteringsanlæg nedlægges ligeledes i 2015.

JAMMERBUGT KOMMUNES ORGANISERING AF AFFALDSOMRÅDET

Jammerbugt Kommune tager sig af de borgernære affaldsforhold. Vi styrer selv indsamlingsordninger, genbrugspladser, kommunikation og dialog med borgere og erhverv. Langt den største del af indsamlingen og behandlingen af affald er udbudt til private aktører - med undtagelse af forbrænding og deponering.

Samarbejde om affaldsbehandling

Affaldsbehandling, som kræver store eller dyre anlæg, udføres af I/S RenoNord - det vil sige forbrænding og deponering.

I den kommende planperiode skal borgerne i Jammerbugt Kommune indsamle og genanvende andre og flere typer affald, end hidtil. Det betyder også, at der skal findes afsætnings- og behandlingsmuligheder for materialerne, når de ikke længere går til forbrænding. Vi vil arbejde for at skabe afsætnings- og behandlingsmuligheder lokalt og regionalt, og i den forbindelse samarbejde med myndighederne i de omkringliggende kommuner om fælles visioner og målsætninger på affaldsområdet. Et bredt samarbejde på tværs af kommunerne vil kunne danne grundlag for fælles undersøgelser af afsætningsmuligheder, potentialer for fælles anlæg og andre synergieffekter.

MILJØVURDERING AF AFFALDSPLANEN

Ifølge lov om miljøvurdering af planer og programmer (jf. LBK nr. 939 af 3. juli 2013), skal der udarbejdes en miljøvurdering, når der skal tilvejebringes planer inden for fysisk planlægning, hvis planen fastlægger rammerne for fremtidige anlæg eller arealanvendelser for projekter omfattet af bilag 3 eller 4, eller hvis planen påvirker et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Formålet med denne miljøscreening er at afklare, om planen har en væsentlig indvirkning på miljøet og dermed er omfattet af krav om en decideret miljøvurdering. Nærværende plan er omfattet af bilag 4, pkt. 11b) *Anlæg til bortskaffelse af affald*.

Affaldsplanen vurderes på baggrund af screeningen ikke at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet og er derfor ikke at være omfattet af krav om miljøvurdering. Implementering af affaldsplanens initiativer bidrager til en øget genanvendelse af affald og til mindre udledning af CO₂. Den eventuelle mængde øget transport opvejes af øget genanvendelse og mindre udledning af CO₂.

Denne afgørelse kan inden 4 uger påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. klagevejledning i Bilag 3.

Miljøvurdering

De miljømæssige konsekvenser af ændringerne i affaldsplanen er blevet analyseret, og omregnet til CO₂-ækvivalenter. Det vil sige, at alle miljømæssige konsekvenser, uanset deres art, udtrykkes i ton CO₂, og ikke med egne enheder. Det gør det muligt at sammenligne forskellige affaldssystemer direkte, og at udpege områder med store forskelle fra system til system.

Ifølge de beregninger, der ligger til grund for affaldsplanens indsamlings- og behandlingsmodel, fortrænger det nuværende system 8.400 tons CO₂ pr år, i forhold til et scenarie uden indsamlingsordninger. Den nye ordning vil fortrænge 13.200 ton CO₂ pr år, altså 4.800 tons CO₂ mere end den nuværende.

Ud over CO₂-besparelser, vil planen også bidrage positivt til grundlæggende miljøproblemstillinger på områder som ressourceforbrug- og knaphed. Der er mange andre fordele ved genanvendelse end CO₂-besparelser, og det vil fremover være nødvendigt at være meget mere opmærksom på, hvordan jordens ressourcer forvaltes. Det indebærer en overgang til cirkulær økonomi, hvor udvinding af knappe, jomfruelige råvarer til dels erstattes af genanvendte materialer. Den nye affalds- og ressourceplan vil medføre mere genanvendelse samt et øget udbud af genanvendelige materialer (plast, metal og bioaffald). Det forventes også, at der opnås en bedre forståelse for affaldssortering blandt borgerne i kommunen.

Afhængigt af afsætningsmulighederne for bioaffald, kan der opnås en udnyttelse af fosfor og andre næringsstoffer, som i dag går tabt ved forbrænding. Der er usikkerhed omkring afsætningsmulighederne for visse af de nye fraktioner. Det kan betyde, at affaldet vil skulle transporteres længere, end det er tilfældet i dag. Dette vurderes dog langt at blive opvejet af miljøfordelene ved den øgede genanvendelse.

TIDS- OG AKTIVITETSPLAN INKL. OVERORDNET ØKONOMI

Affalds- og Ressourceplannedes initiativer betyder større udgifter til drift af affaldsordningerne og den forøgede indsats på kommunikationsområdet. De øgede udgifter reduceres ved at lade papirordningen indgå i ordningen for genbrugsmaterialer, og ved at ændre storskraldsordningen til en bestillingsordning.

Nogle af udgifterne er engangsudgifter til opstart af de nye ordninger, mens andre er midlertidige over nogle få år. Udgifterne til indsamling og behandling af affald er i sagens natur varige udgifter.

Anlæg som opgradering af genbrugspladserne i Aabybro og Brovst finansieres via kommunale lån, og ydelsen på lånene indgår som en driftsudgift det enkelte år.

Initiativernes afledte udgifter

I tabellen herunder ses udgifter til realisering af planens initiativer. Det ses også, at det i perioden 2016-2021 vil blive billigere at få forbrændt affald på RenoNord. Endvidere vises omkostninger til de planlagte, men ikke bevilligede udgifter til opgradering af genbrugspladserne, jf. strukturanalysen.

Initiativ	Investering	2015	2016	2017	2018	2019-2024
(beløb, mio. kr.)	År - beløb	Drift	Drift	Drift	Drift	Drift
Husholdninger, boliger og sommerhuse						
Initiativ 1: Indsamling af metal, plast og papir			+3,3 inkl.*	+3,3 inkl.*	+3,3 inkl.*	Fortløbende
Initiativ 2: Indsamling af bio- og restaffald*			+2,2	+2,2	+2,2	Fortløbende
Initiativ 1+2: Containere m.v. til nye ordninger						Leasing 8 år
14-dages tømning restaffald			X			
Initiativ 3: Bestillingsordning for storskrald			-1,2	-1,4	-1,6	Fortløbende
Initiativ 4: Ordninger for sommerhuse			+0,5	+0,5	+0,5	0,5 mio./år
Initiativ 5: Smått elektronik "på låget"			+0,1	+0,1	+0,1	Fortløbende
Initiativ 6: Glas - ordning for bobler optimeres			+0,3	+0,3	+0,3	0,3 mio./år
Erhvervsaffald						
Initiativ 7+8: Bedre tilbud på genbrugspladserne			+0,2	+0,1	+0,1	0

Initiativ	Investering	2015	2016	2017	2018	2019-2024
(beløb, mio. kr.)	År - beløb	Drift	Drift	Drift	Drift	Drift
Kommunikation, dialog, undervisning						
Initiativ 9: "Vi tager skraldet" - kommunale institutioner		+0,2	+0,4	+0,3		0
Initiativ 10+11: "Alle skal med" og "superskraldere"			+0,5	+0,1	+0,1	Fortløbende
Behandlingsudgifter (ikke en del af denne plan)						
Forbrænding på RenoNord			-1,2	-1,2	-1,2	Indtil 2021
Samlede merudgifter, drift, som følge af affaldsplanen		+0,2	+5,1	+4,3	+3,8	
Genbrugspladser, anlæg og afledt driftsudgift	Anlæg	Drift	Drift	Drift	Drift	Drift
Aabybro, opgradering og haveaffaldsplads	2016: 10 mio.		+0,3	+0,5	+0,5	Lån, 25 år
Brovst, opgradering	2017: 16 mio.			+0,4	+0,8	Lån, 25 år
Udholm, retablering	2016: 2 mio.			+0,1	+0,1	Lån, 25 år
Afledte driftbesparelser				-0,3	-0,3	Fortløbende
Samlet merudgift, anlæg minus afledte besparelser	.		+0,3	+0,7	+1,1	

* Ordning for organisk affald indføres, når der findes en god afsætningsmulighed, dvs. tidligst 1. januar 2016.

En del af udgifterne reduceres efter en årrække. Det gælder især udgifter til indkøb af nye containere m.v. til ordningerne for bio/restaffald hhv genbrugsmaterialer. Det er påregnet, at brugen af den kommende bestillingsordning for storskrald vil blive mindre år efter år. Endvidere er der regnet med en to-årig projektstilling i 2015-2016 til kommunikation, dialog og undervisning med særlig fokus på kommunens egne institutioner.

Planens økonomiske betydning for brugerne

Den samlede økonomi for renovationsområdet i kommunen består af faste omkostninger til drift af affaldsordninger og -anlæg samt til administrative omkostninger til planlægning, rådgivning og vejledning samt til at gennemføre de initiativer, som Affalds- og Ressourceplanen beskriver.

Den overordnede økonomi ved planens initiativer er beskrevet i forrige afsnit. De samlede merudgifter til drift og ydelser på lån til opgradering af genbrugspladserne er estimeret til 0,3 mio. kr. i 2016. Dertil kommer 1 mio. i ydelse på lån til Pandrup Genbrugsplads. Disse merudgifter fordeles på brugerne i forhold til, hvilke ordninger der tilbydes til de forskellige brugergrupper.

I tabellen herunder beskrives konsekvenserne for en typisk bruger, som er en enfamiliebolig.

Affaldsgebyrer for en enfamiliebolig	2015	2016
Dagrenovation	950	
Papirindsamling	90	
Dagrenovation og container til genbrugsmaterialer		1.310
Administration, planlægning, kommunikation	260	310
Storskraldsordning	145	70
Bobler til glas og papir	50	65
Genbrugspladser inkl. Pandrup Genbrugsplads	915	985
Affaldsgebyr i alt, inkl. moms	2.410	2.740

Affaldsgebyret stiger 14 % fra 2015 til 2016. Det skyldes dels Affalds- og Ressourceplanens initiativer, men også allerede besluttede investeringer i genbrugspladser. Gebyret er i 2016 i særlig grad påvirket af, at en række af planens initiativer iværksættes i netop 2016, som derfor forventes at blive det dyreste år i de nærmeste år. I prisen for 2016 er indregnet, at ordningen for organisk affald sættes i værk fra 2016, men som det fremgår indføres ordningen først, når der findes en god afsætningsmulighed.

BILAG

Her finder du planens bilag.

Bilag 1 - Ordforklaring

I affaldsplanen anvendes en række ord for affaldstyper, der er karakteristiske for affaldsplanlægningen. For at undgå unødigt forvirring redegøres her kort for de mest brugte ord.

Affaldshierarki

Affaldshierarkiet udtrykker en prioritering af affaldshåndteringen efter følgende princip, hvor 1 er bedst:

1. Affaldsminimering
2. Genanvendelse
3. Forbrænding
4. Deponering.

Affaldsfraktion/affaldstype

Affald, der har materialemæssig ensartethed, som f.eks. papir, glas, træ, m.m.

Anvisningsordning

Kommunen anviser mulighed for bortskaffelse af affaldet til et godkendt anlæg. Ansvar for at affaldet bortskaffes i overensstemmelse med kommunens anvisninger påhviler affaldsproducenten, ligesom udgiften hertil er producentens.

Bioaffald

Grønt affald fra husholdninger, eksempelvis skræller fra frugt og grønt,, blomsterafklip, brødrester mv. Fraktionens præcise sammensætning vil være afhængig af, om den efterfølgende behandling er kompostering eller bioforgasning.

Brugerundersøgelse

En undersøgelse lavet blandt kommunens borgere enten ved telefoninterviews, ved interviews i marken eller ved udlevering af spørgeskema til udfyldelse. Målet med en brugerundersøgelse er at få borgernes holdning til forskellige systemer og elementer omkring affaldshåndteringen.

Bygge- og anlægsaffald

Affald fra nedrivning og konstruktioner, der afleveres på genbrugspladserne.

Haveaffald

Affald fra haver i form af træ, grene, blade, stød og græs.

Dagrenovation og genanvendelige fraktioner

Affald fra husstande, der størrelsesmæssigt kan komme ned i en skraldepose, herunder papir, emballager af glas, metal og plastik, organisk affald, batterier og restaffald

Elektronikaffald (WEEE)

Elektronikaffald omfatter alt elektronisk udstyr der kasseres, herunder tv, dvd, radio, hårtørrer, spil, computer, piskeris mv.

Husholdninger, affald fra

Ud over husholdningsaffald (se denne), skabes mange andre slags affald i en husholdning. Affald fra husholdningerne dækker over både husholdningsaffald og storskrald indsamlet gennem en storskraldsordning eller på genbrugspladserne. Have- og byggeaffald er ikke indeholdt i denne fraktion. Sommerhuse og andre fritidshuse henregnes til husholdninger.

Husholdningsaffald

Jævnfør Regeringens Ressourcestrategi 2013-18 (se denne), er husholdningsaffald organisk affald, papir, pap, glas, plast, metal og træaffald fra husholdningerne. Det er denne fraktion, der udgør grundlaget for målet om 50% genanvendelse. Bør ikke forveksles med "affald fra husholdninger" (se denne). Affald fra sommerhuse og andre fritidshuse betegnes som husholdningsaffald.

Miljøscreening

Er en overordnet gennemgang af en række forskellige miljøparametre i forhold til en konkret aktivitet og dennes indvirkning på omgivelserne. De miljømæssige parametre kan blandt andet være luft, vand, sundhed, flora og fauna mv.

Miljøvirkninger

I affaldsplanen angives mængden af sparet CO₂ ved brug af bestemte systemer i forhold til teoretisk set ikke at gøre noget. Det er dog ikke altid, at mængden af sparet CO₂ er den tungest vejende grund til at genanvende ressourcerne. Genanvendelse af ressourceknappe materialer kan veje tungere, selv om der så ikke spares CO₂.

Nærgenbrugsplads

En mindre udgave af en genbrugsplads, hvor der kun modtages et begrænset antal affaldstyper, og hvor åbningstiden er meget kortere.

Regulativ

Et regulativ er kommunens redskab til at beskrive de affaldsordninger, som borgere og virksomheder skal anvende i kommunen i relation til forskellige affaldstyper. Regulativet beskriver ordningens sammensætning, materiel og muligheden for at benytte et behandlingsanlæg.

Ressourcestrategi, Regeringens

I 2013 udkom Regeringens Ressourcestrategi "Danmark uden affald". I den, og den tilhørende Ressourceplan 2013-2018 fastsættes mål for genanvendelse af husholdningsaffald (se denne) og andre typer affald i Danmark frem mod 2022. Jammerbugt Kommune har besluttet at følge de nationale målsætninger for genanvendelse af husholdningsaffald.

Storskrald

Affald fra husstande, der størrelsesmæssigt ikke kan komme ned i en skraldepose, herunder cykler, papkasser, farligt affald, elektronik, tøj, møbler, køleskabe m.m.

Bilag 2 - Opfølgning på Affaldsplan 2010-2012

Affaldsplanen 2010 - 2012 opstillede mål og initiativer til gennemførelse i sidste planperiode. Nedenfor ses en gennemgang af initiativerne og en vurdering af, om de er gennemført. Evalueringen er gennemført for at fastlægge i hvor grad de forskellige initiativer er gennemført indtil den nye planperiode.

 = Initiativet er gennemført

 = Initiativet er igangsat men ikke gennemført / status er ukendt

 = Initiativet er ikke gennemført

Aktivitet	2010	2011	2012	Status
Affaldsminimering og forebyggelse				
Gennemførelse af et eller flere projekter med skoler omkring ideer og muligheder for affaldsforebyggelse <i>Kommunen understøtter Renovests Skraldeskole og gennemfører ikke selv aktiviteter</i>		x		
Tage initiativ til tværfagligt samarbejde i de kommunale institutioner med henblik på løsninger der gavner miljøet og mindsker affaldsmængden <i>Kommunens Agenda 21-medarbejder har runderet kommunale institutioner, herunder med fokus på affaldsforebyggelse og affaldshåndtering</i>			x	
Deltage i udarbejdelse af et paradigme for grønne indkøb			x	
Iværksætte informationstiltag overfor borgere og virksomheder <i>I affaldshåndbøger for husholdninger og erhverv har affald som ressource været fokuspunkt mindst én gang</i>				
Restaffald fra private husstande				
Gennemførelse af en opfølgende brugerundersøgelse, baseret på telefoninterviews, med henblik på at måle borgernes tilfredshed efter harmoniseringen <i>Gennemført primo 2012</i>		x		
Informationskampagner om restaffald i samspil med andet <i>En del af den almene oplysning i affaldshåndbøgerne</i>		x	x	
Udbud af restaffaldsordningen <i>Kontrakten er forlænget</i>			x	
Papir fra private husstande				
Tilfredsheden af den nuværende ordning evalueres i forbindelse med en samlet brugerundersøgelse <i>Gennemført primo 2012</i>		x		
Vurdering af antal og placering af bobler i sommerhusområderne. <i>Der er løbende arbejdet med placering af bobler, men ikke systematisk.</i>	x			
Vurdering af indsamlingsfrekvens for papir på landet	x			

Udbud af papirordningen <i>Kontrakten er forlænget</i>			x	
Glas og flasker og andet genanvendeligt (dåser og plast) - private husstande				
Gennemførelse af pilotprojekt med opstilling af bobler til dåser og plast på centrale steder sammen med boblerne til glas og flasker. <i>Dåser og plastflasker til drikkevarer er nu en del af indsamlingsordningen for glas og flasker</i>	x	x		
Gennemførelse af informationstiltag målrettet indsamlingen af glas og flasker samt plast og dåser <i>En del af den almene oplysning i affaldshåndbøgerne</i>		x		
Vurdering af antal og placering af bobler til glas og flasker	x			
Storskrald fra private husstande				
Vurdering af borgernes tilfredshed med ordningen i forbindelse med brugerundersøgelsen baseret på telefoninterviews. <i>Gennemført primo 2012</i>	x	x		
Vurdering af hvilke fraktioner der skal indsamles i ordningen og om ordningen skal ændres. <i>Gennemført 2014</i>		x	x	
Vurdering af indførelse af ringeordning for storskrald i sommerhusområderne <i>Spørgeskema i Affaldshåndbog 2010 viste meget lille interesse</i>	x			
Løbende information om ordningen <i>En del af den almene oplysning i affaldshåndbøgerne</i>	x	x		
Udbud af storskraldsordning <i>Kontrakten er forlænget</i>			x	
Farligt affald fra private husstande				
Intensiv informationskampagne omkring farligt affald målrettet borgere og børn og unge		x		
Evaluering af batteriindsamlingsordning i forbindelse med brugerundersøgelsen <i>Gennemført primo 2012</i>		x		
Indgåelse af aftale med batteriproducenter om gebyrer og tilbagelevering af batterier <i>Ikke en del af affaldssystemet mere</i>	x			-----
Hjemmekompostering i private husstande				
Gennemførelse af oplysningskampagne om de miljømæssige fordele ved hjemmekompostering <i>En del af den almene oplysning i affaldshåndbøgerne</i>			x	
Boligforeninger				
Samarbejde med beboerforeninger om generel information om affaldsordninger og brugen af disse			x	
Opstilling af batteribokse til opsamling af batterier	x	x		
Sommerhuse				

Der laves forsøg med opstilling af bobler til opsamling af dåser og/eller plast. <i>Dåser og plastflasker til drikkevarer er nu en del af indsamlingsordningen for glas og flasker</i>	x			
Der gennemføres generelle og løbende informationskampagner på forskellige sprog	x	x	x	
Restaffald fra erhverv				
Indgåelse af dialog med virksomheder om bedre sortering af restaffald		x	x	
Se på muligheden for at gøre ordningen mere fleksibel		x	x	
Genanvendeligt affald fra erhverv				
Det kommunale miljøtilsyn skal have særlig fokus på at vejlede virksomhederne i at udsortere emballage til genanvendelse, så en højere genanvendelsesprocent opnås <i>Det er en integreret del af det ordinære miljøtilsyn</i>		x	x	
Farligt affald fra erhverv				
Gennemførelse af informationskampagner overfor erhverv om korrekt sortering og behandling af farligt affald		x	x	
Det kommunale miljøtilsyn skal gøre en særlig indsats for. <i>Det er en integreret del af det ordinære miljøtilsyn</i>		x	x	
Øvrigt affald fra erhverv				
Gennemførelse af informationskampagner der målretter sig forskellige indsatsområder. <i>Team Miljø har gennemført slamsugerseminar og nedbryderdag</i>			x	
Relationer til affaldsselskaber				
Afklaring af kommunens forhold til affaldsselskaberne				
Genbrugspladser				
Der arbejdes videre med strukturanalysen med henblik på at skabe en samlet handlingsplan for genbrugspladserne	x			
Der udregnes gebyrer for private og erhverv for brug af genbrugspladserne		x		
Der ses nærmere på de nuværende åbningstider	x			
Løbende uddannelse af pladspersonalet med henblik på bedre service, vejledning og tilsyn omkring fejlsortering	x	x	x	
Løbende vurdering af behov for yderligere opsamling af affaldstyper på genbrugspladserne	x	x	x	
Indførelse af brugen af klare plasticsække ved aflevering af affald	x	x		
Jordkartering				
Undersøgelse af muligheden for at etablere jordkartering i kommunen				
Brugerundersøgelse - opfølgning				
Gennemførelse af en brugerundersøgelse baseret på telefoninterviews blandt enfamiliehuse og sommerhuse. <i>Gennemført primo 2012</i>		x	x	

Gennemførelse af en supplerende undersøgelse af tilfredsheden på genbrugspladserne efter eventuelt nye tiltag. <i>Ikke gennemført, da ændringerne på genbrugspladsområdet ikke er fuldt implementeret endnu</i>			x	-----	
Informationsaktiviteter og kampagner					
Affaldshåndbogen for boliger, sommerhuse og erhverv udgives en gang om året	x	x	x		
Gennemførelse af informationskampagner overfor private målrettet specifikke tiltag eksempelvis genanvendelse af emballage.	x	x	x		
Gennemførelse af informationskampagner overfor virksomheder målrettet specifikke tiltag.			x		
Jammerbugt Kommunes hjemmeside for affald					
Gennemførelse af målrettet information om brugen af Jammerbugt Kommunes hjemmeside. <i>En del af den almene oplysning i affaldshåndbøgerne</i>	x				
Løbende udvikling af hjemmesiden med henblik på at gøre den brugervenlig	x	x	x		
Inddrage borgernes viden og tilfredshed med hjemmesiden i den kommende brugerundersøgelse. <i>Brugerundersøgelse vedr. affaldshåndbøger 2011 omfattede også hjemmesiden</i>	x				
Undervisning og undervisningsmateriale					
Medvirke til at udarbejde undervisningsmateriale til skoler og børneinstitutioner. <i>Kommunen understøtter Renovests Skraldeskole og gennemfører ikke selv aktiviteter</i>			x	x	
Informere målrettet om skoleklassers mulighed for at besøge affaldsanlæg i området			x	x	
Informationstiltag og vejledning for erhverv					
Løbende dialog med virksomhederne med henblik på at understøtte og assistere i deres affaldssortering. <i>En del af den almene oplysning i affaldshåndbøgerne og en integreret del af det ordinære miljøtilsyn</i>				x	
Informationskampagne overfor virksomhederne med henblik på at oplyse om brugen af Jammerbugt Kommunes hjemmeside				x	
Kommunikation af affaldsplanen internt i Jammerbugt Kommune					
Der skal informeres om affaldsplanen ved interne møder i kommunen	x	x			
Der skal gøres særlige tiltag for at affaldssorteringen internt i Jammerbugt Kommune fungerer bedst muligt. <i>Kommunens Agenda 21-medarbejder har besøgt kommunale institutioner, herunder med fokus på affaldsforebyggelse og affaldshåndtering</i>	x	x			
Regulativer					
Der skal vedtages nye rammeregulativer i 2010 efter gældende nationale retningslinier	x				

Bilag 3 - Klagevejledning til miljøvurdering

Hvad kan der klages over? - § 16, stk. 1 og 2

Afgørelser om pligt til at udarbejde en miljøvurdering eller ej.

Afgørelserne kan påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til. For afgørelser truffet i henhold til Planloven gælder:

Hvem kan klage? – Planlovens § 59

- Miljøministeren.
- Enhver med væsentlig individuel interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen.

Hvordan klager man? - Planlovens § 60

Klage skal være skriftlig og skal *sendes* til:

Jammerbugt Kommune
Toftevej 43
9440 Aabybro
Eller på e-mailadressen: raadhus@jammerbugt.dk

Kommunen videresender herefter klagen med sagens bilag til Natur- og Miljøklagenævnet.

Frist for at indgive klage - Planlovens § 60

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Virkning af at der klages - Planlovens § 60

Hvis der klages rettidigt over en landzonetilladelse eller en ekspropriationsafgørelse, har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Andre klager har normalt ikke opsættende virkning, men udnyttelsen af afgørelsen sker på eget ansvar, da Natur- og Miljøklagenævnet kan ændre afgørelsen.

Gebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet fremsender opkrævning. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Klagegebyret tilbagebetales i visse tilfælde f.eks. hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Indbringelse for domstolene - Planlovens § 62

Afgørelser efter Planloven kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Det er ikke nogen betingelse, at sagen har været indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter afgørelsen, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger om klagereglerne kan findes på www.nmkn.dk